

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
IRKÇILIK VE AYRIMCILIĞA KARŞI KOMİSYON
AYLIK BÜLTEN
Ağustos 2023

Komisyonumuz aylık bültenlerimizle, bir önceki ayda medyada öne çıkan ırkçılık ve ayrımcılık örneklerini basın ve kamuoyu ile paylaşmayı, bu şekilde ırkçılık ve ayrımcılık konusunda bir farkındalık yaratmayı ve duyarlılığı artırmayı amaçlıyor.

Bizler, ırkçılığın sadece bir ideoloji değil, aynı zamanda toplumsal, ekonomik, siyasi, kültürel ve psikolojik alanların bütününe yansıyan bir toplumsal rejim olduğunu düşünüyoruz. Yaşadığımız coğrafyada Türk ve Sünni üstünlükçü pratikler her gün ortaya çıkıyor ve diğer etnik, dinsel grupları aşağılayan ırkçı söylemler her gün dolaşıma sokuluyor. Bu ırkçı pratikler ve söylemler sadece gündelik yaşamda değil kurumsal alanda da sürekli olarak ortaya çıkıyor. Kurumsal ırkçılık özellikle polis uygulamalarında, polis zulmünde, yargı alanında, mahkemelerde, genel olarak ceza sisteminde, ceza evlerinde, askeri alanda ve gündelik yaşamda yoğun olarak devam ediyor.

Hazırladığımız bu aylık bülten medyaya yansıyan bazı olayları kapsamakta. Bültenin yaşanan bütün olayları kapsama iddiası bulunmuyor. Bültenimizi, ırkçı pratikler ve söylemlerin burada yer alan haberlerden çok daha fazlası olduğunun farkındalığı ile hazırladığımızı giriş kısmında belirtmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

2 Ağustos

Konya'da Kürt ailenin evi ve samanlığı ateşe verildi!

Mezopotamya Ajansı'na konuşan aile fertlerinden Erol Şan, evinin bir kısmı ve 160 ton samanının küle döndüğünü aktardı. Şan, olaya dair şu iddiaları paylaştı: "Büyük ihtimalle daha önce oğlumla tartışan faşistler yaptı. Oğlumun onlardan alacağı vardı. O vakit çocuklarımı tehdit etmişlerdi. Çocuklarımın da karşılık vermesi üzerine tartışma çıktı ve çocuklarımı kendilerini gasp etmekle suçladılar. O tartışmada çocuklarıma 'Siz hala utanmadınız mı? Sizi de Dedeoğulları ailesi gibi mi yapalım?' şeklinde tehdit etmişlerdi. Tartışmadan sonra tehdit eden kişinin abisi beni telefonda arayarak, 'Sizi Konya'dan sürdüreceğim, yok edeceğiz. Ben sizi yakacağım' diye tehdit etti. Biz de bu tehditlerden yola çıkarak, olayı bu kişilerin yaptığını düşünüyoruz."

Konya'nın Meram ilçesinde Keleş ve Çalık aileleri, 12 Mayıs 2021 tarihinde Dedeoğulları'na ilk saldırıyı gerçekleştirmiş ve saldırıda 4'ü kadın 7 kişi yaralanmıştı. Saldırganlar, saldırı sırasında "Biz ülkücüyüz, sizi yaşatmayacağız" şeklinde tehditler savurmuştu.

<http://m.nerinaazad2.com/tr/news/life/people/konyada-kurt-ailenin-evi-ve-samanligi-atese-verildi?s=08>

6 Ağustos

Siirtli mevsimlik işçilere ırkçı saldırı

Siirt'ten, Aydın'ın Nazilli ilçesine mevsimlik işçi olarak giden 40 kişi uğradıkları ırkçı saldırı sonucunda, işlerini bırakıp Siirt'e dönme kararı aldı.

Mesai saati dışında köy meydanında bulunan markette alışveriş yaptıkları sırada bir grubun sözlü saldırısına uğrayan Siirtli işçilerin daha sonra takip edilip kaldıkları bina, 12 kişilik grup tarafından taşlı ve sözlü saldırıya maruz kaldı.

Siirt'ten mevsimlik işçi olarak Aydın'a giden Sabri Konak, "Bizler yapılan bu saldırı karşısında can güvenliğimiz olmadığından dolayı Siirt'te dönme kararı aldık. Şu an Siirt yolundayız," dedi.

https://www.artisiirt.com/siirtli-mevsimlik-iscilere-irkci-saldiri-iddiasi/106030#google_vignette

9 Ağustos

AKP'li belediye başkanı, LGBTİ+ paylaşımları gerekçe göstererek Gökçe'nin konserini iptal etti: Sahneye çıkamaz, ilçemize giremez!

Müziyen Gökçe'nin Afyonkarahisar'ın Sandıklı ilçesinde Sandıklı Termal Turizm Festivali kapsamında 11 Ağustos'ta düzenleyeceği konser iptal edildi. Konser iptalini AKP Belediye Başkanı Mustafa Çöl, duyurdu. Çöl, konsere iptaline gerekçe olarak Gökçe'nin Onur Haftası'na destek verdiği, "İsteyen istediğini sever, aşk aşktır." mesajını gösterdi. Mustafa Çöl paylaşımında, "Her zaman dediğimiz gibi, biz bu ülkenin evladımız. Ne Sn. Cumhurbaşkanımıza ne de kutsal değerlerimize zarar veren hiç kimseyi kabul etmedik, etmeyiz! Bırakın sahneye çıkmasını, ilçemizin sınırlarından giremez" ifadelerini kullandı.

<https://t24.com.tr/haber/akp-li-belediye-baskani-gokce-nin-konserini-iptal-etti-lgbti-paylasimlari-gerekce-gosterdi-sahneye-cikamaz-ilcemize-giremez,1124047>

Hedef gösterilen 'Yeniden Buluşacağız: İmroz'un 1964 Belleği' sergisi iptal edildi

Gazeteci Melike Çapan'ın hazırladığı ve 18 Ağustos-1 Eylül tarihleri arasında Gökçeada Zeytinliköy'de ziyarete açılması planlanan "Yeniden Buluşacağız: İmroz'un 1964 Belleği" sergisi baskılar sonucu ve sosyal medyada hedef gösterilmesinin ardından iptal edildi.

Gökçeada Kent Konseyi Başkanı Bülent Aylı, yerel bir sosyal medya sitesine yaptığı açıklamada sergiyi şöyle hedef göstermişti: "Gazeteci Melike Çapan tarafından hazırlanmış Gökçeada'da Kıbrıs olaylarının ardından yaşanan sözde kimliksizleştirme politikasının anlatıldığı dokümantasyon sergisi tahkir, tecyiz ve iftiralarla dolu açılmaya doğru gidiyor. Başta devletimizin manevi şahsiyetini hedef alan bu sergi Rum ve Yunan sevici yazar, çizer ve entelektüel kesimce hararetle alkışlanırken, Gökçeada'da yaşayan Osmanlı bakiyesi Türk milletini rencide etmektedir."

<https://www.gazeteduvar.com.tr/hedef-gosterilen-yeniden-bulusacagiz-imrozun-1964-bellegi-sergisi-iptal-edildi-haber-1632165>

11 Ağustos

bianet editörünün ailesine ırkçı taciz ve saldırı

bianet editörü Ruken Tuncel'in ailesi, komşuları M.Y. ve A.Y. tarafından ölümle tehdit edildi. Tuncel'in kardeşi Sinem Tuncel darp edildi. Aile "Bunlar Ermeni, bunlar terörist" diye nefret söylemine maruz kaldı. Aile emniyete giderek şikayetçi oldu ve M.Y. ve A.Y. hakkında önleyici tedbir kararı çıkarttı.

Polisin aranması üzerine M.Y. "Polis size gelmez. Ben arayayım ki nasıl geliyor görün. Devlet benim, polis benim. Trabzonluyuz, sizi yakarız. Bu Aleviler, her ayak sizde. Uyuşturucu satmak sizde, eroin kullanmak sizde. Yürüyüşlere gidiyorsunuz, bu yürüyüşe gitmeye benzemez. Pompalım var benim, bir pompalıya bakarsınız. Şarjörü boşaltırım." dedi.

Saldırı 112 ekiplerinin gelmesiyle son buldu. Sinem Tuncel hastaneye giderek tedavi oldu ve darp raporu aldı. Tuncel ailesi daha sonra önleyici tedbir kararı çıkartarak M.Y. ve A.Y.'nin yanlarına yaklaşmasını yasaklattı.

<https://bianet.org/1/150/282650-bianet-editorunun-ailesine-irkci-taciz-ve-saldiri>

12 Ağustos

Sümela'da ayini iptal için kampanya başladı

88 yıl sonra ilk olarak 2010 yılında izin verilen ve her yıl Ortodoks Hristiyanların "Meryem Ana'nın göğe yükseliş günü" olarak kutladığı 15 Ağustos'ta tekrarlanan Sümela Manastırı'ndaki dini ayinin bu yıl 10'uncusunun engellenmesi için kampanya başlatıldı. Emekli Tümamiral Cihat Yayıcı tüm siyasi partilere mektup gönderip ayinin Lozan'a aykırı olduğu için iptal edilmesini istedi. Cihat Yayıcı'nın mektubunda "“Burada Pontusçuluk hayalleri vardır. Bu ayinler, Pontus hayallerini yeniden canlandırmak, ülkemizde sözde Güneydoğu sorunu yanında bir de Pontus adıyla 'Karadeniz sorunu' çıkarmak amaçlıdır. Bunu FETÖ, PKK ve Yunanistan basını müthiş şekilde destekliyor. Ayrıca, Patrik'e Trabzonspor forması hediye etmek adet oldu. Patrik'in Trabzon'la hiçbir bağlantısı yok. Kendisi Gökçeada doğumlu. Trabzon'un bu kadar dile getirilmesi, Pontus hayalciliğinin bir göstergesidir” sözleri yer aldı.

Yeniden Refah Partisi Milletvekili Doğan Bekin ise ayinin "Trabzon'un fethi ile aynı güne denk gelmesinin tesadüf olmadığını" söyleyerek ayine karşı çıktı.

İyi Parti sözcüsü ve medya ilişkileri başkanı Kürşad Zorlu da bir açıklama yayımlayarak ayinin "derhal iptal edilmesi"ni talep etti.

<https://twitter.com/zorlu77/status/1690770893797007360?t=80x5ViRtYxGibvQBa7tBAw&s=03>

Bu yılki ayin için ellerine henüz yazılı bir izin ulaşmadığını söyleyen Fener Rum Patriği Bartholomeos: "Sümela'daki ayinin tadını çıkarmamıza izin vermiyorlar. Neden izin vermiyorlar? Bunlar öyle basit şeyler ki.... Kendi inancımıza göre, dinimize göre birkaç saatliğine gidip dua edeceğiz ve evlerimize döneceğiz. Bir gün bile değil, sadece birkaç saatliğine... Lozan başka şeyler de söylüyor. Ve bu milletvekili gelip bize Lozan Antlaşması'nı ihlal ettiğimizi söylüyor..."

<https://serbestiyet.com/haberler/sumelada-ayini-iptal-icin-kampanya-basladi-bartholomeos-dua-edecegiz-ve-evlerimize-donecegimiz-bir-gun-bile-degil-sadece-birkac-saatligine-139120/>

Ayin gerçekleřtirildi

Günümüze 13. Yüzyıldan kalan Sümela Manastırında Meryem Ana'nın Göğesine Yükleliř Yortusu'nu kutlamak üzere 15 Ağustos'ta ayin gerçekleştirildi.

<https://www.hurriyet.com.tr/gundem/sumelada-10uncu-ayin-42315624>

14 Ağustos

Kürtçe savunma 'Türkçe biliyorsunuz' denilerek kabul edilmedi

Sincan 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan Mehdi Baştımur, slogan attığı gerekçesiyle hakkında açılan disiplin soruşturmasında Kürtçe savunma verdi. Ancak söz konusu dilekçe, cezaevi idaresi tarafından kabul edilmedi. Cezaevi idaresi, Anayasanın 3'ncü maddesinde yer alan "Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir" ibaresini dilekçenin kabul edilmemesine gerekçe olarak gösterdi.

<https://yeniyasamgazetesi5.com/kurtce-savunma-turkce-biliyorsunuz-denilerek-kabul-edilmedi/>

28 Ağustos

Amedspor taraftarına İstiklal Marşı göztaltısı

Diyarbakır'da 27 Ağustos'ta oynanan Amedspor-Denizlispor maçında İstiklal Marşı okunduğı sırada ayağı kalkmadıkları gerekçesiyle 11 Amedspor taraftarı göztaltına alındı. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen taraftarlar, adliyeye sevk edildi.

"Devletin egemenlik alametlerini aşağılamak" iddiasıyla savcılığına sevk edilen 11 kişi, adli kontrol tedbiriyle serbest bırakılmaları istemiyle Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğı'ne sevk edildi. Taraftarların hakimlikteki işlemleri sürüyor.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/amedspor-taraftarina-istiklal-marsi-gozaltisi-adliyeye-sevk-edildiler-haber-1634944>

Göztaltındaki Amedspor taraftarları serbest bırakıldı

<https://www.evrensel.net/haber/497902/goztaltındaki-amedspor-taraftarlari-serbest-birakildi>

29 Ağustos

Trans bireye köpüklü saldırı

Bursa'da otobüs durağındaki bankta oturan trans bireye, kamyonetle yaklaşan grup, yangın tüpüyle gaz sıktı. O anlar, cep telefonu kamerasıyla görüntüldü. Olay Osmangazi ilçesi Altıparmak Mahallesi Stadyum Caddesi'nde meydana geldi. Plakasız kamyonetteki grup, caddedeki otobüs durağına yanaştı. Gruptan bir kişi, yangın söndürme tüpünü duraktaki bankta oturan trans bireye doğrultup gaz sıktı.

Görüntülerde, trans bireyin oturduğu yerden kalkmadığı, kamyonette bulunanların ise küfrederek uzaklaştıkları görüldü. Kalabalık grup, o anları da kamyonetin arkasındaki araçla kendilerini takip eden arkadaşlarına cep telefonu ile kayıt altına aldırdı.

<https://www.sozcu.com.tr/2023/gundem/bursada-tepki-ceken-goruntu-trans-bireye-yangin-tupuyle-saldiri-7786876/>

31 Ağustos

Türk İntikam Tugayı'dan HDP üyesine ölüm tehdidi

İstanbul Başakşehir'de Kürtçe kitap satan bir dükkanı işleten ve HDP üyesi olan Erkan Güngör, Türk İntikam Tugayı'ndan ölüm tehdidi aldı. Güngör'ün cep telefonuna yaklaşık 10 gün önce yollanan mesajda "Bu mesajı senin gibi HDP/PKK'lı terörist olan kansız şerefsizleri son kez uyarıyoruz" dendi.

Bu mesajdan birkaç gün sonra tehdit içerikli bir mesaj daha yollandı. Yeni mesajda da şöyle denildi: "Anlaşıldığı kadarıyla sen bizim uyarılarımızı dikkate almıyorsun. Biz onurlu Türk milliyetçileriyiz, zamanı geldiğinde nasıl hareket etmesi gerektiğini çok iyi biliriz. Ayağını denk al. Ayağını denk almadığın takdirde senin de -leşini- bir sokak arasında bulurlar. Tanrı Türkü korusun. Türk İntikam Tugayı gerekeni yapacak, cesedine paçavraları sararlar artık."

Bu mesajlardan sonra kitap dükkanının önünden bir araba havaya ateş açarak geçti. Bunun üzerine Güngör, İstanbul Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Kendisine ölüm tehdidinde bulunanların kimliğinin tespit edilmesini talep eden Güngör, şüphelilerin 'hakaret' ve 'ölümle tehdit' suçlarından cezalandırılmasını istedi.

<https://www.diken.com.tr/turk-intikam-tugayidan-hdp-uyesine-olum-tehdidi/>